

1985, i øjeblikket medfører, at mange især mindre besætninger bliver nedlagt. Derfor finder vi, at der er behov for – gennem en dispensationsordning – at give kommunerne mulighed for at forlænge tidsfristen for de ejendomme, hvor forholdene er rimeligt i orden, men hvor NPO-kravene medfører uforholdsmæssigt store investeringer, hvis kravene skal efterleves fuldt ud.

En række landmænd i de husdyrintensive områder afventer resultaterne af de *biogas-pilotprojekter*, som er under etablering med støtte fra Energiministeriet. Resultaterne herfra foreligger tidligst i 1989. Vi finder det hensigtsmæssigt at give de landmænd, der er interesserede i en løsning på opbevaringsproblemerne via et fælles biogasprojekt en særlig fristforlængelse. Det kan ske ved, at man i mellemtiden finder en af kommunerne godkendt løsning på opbevaringen af husdyrgødningen.

Endelig er der et helt klart behov for en mere *smidig administration* af overgangsreglerne frem til 1990. Landmændene er ikke forpligtet til at have fuld opbevaringskapacitet før ved udgangen af 1989. P.g.a. uklarheden om miljøstøtten, lang leveringstid på møddingsanlæg og en svag økonomi i landbruget, har mange landmænd set sig nødsaget til at udskyde deres miljøinvesteringer. I mellemtiden kan mange landmænd i vinterperioden ikke efterleve påbudet om ikke at udbringe gødning på frosten jord. Derfor finder vi det nødvendigt, at kommunerne får mulighed for – i en overgangsperiode – at give landmændene tilladelser til at udkøre gødning på flad mark med så stor afstand til vandløb, at miljøskaer undgås.

b) Halmafabrændingsforbudet

På dette område er der behov for både en *fristforlængelse* og en *dispensationsadgang*. Behovet for fristforlængelsen skyldes, at det ikke inden 1990 vil være muligt at have udbygget elværkernes og varmeværkernes halmfyringskapacitet. Ved et samarbejde mellem landbruget, Energiministeriet og elværkerne arbejdes der kraftigt på denne udbygning. Desværre er væksten i gårdfyringsanlæg op-hørt, efter at tilskuddet hertil er bortfaldet.

Ved fuld udbygning af halmfyringskapaciteten i gårdfyringsanlæg, lokale varmeværker, decentrale og centrale kraftvarmeværker

påregnes det, at man midt i 90-erne her vil kunne anvende ca. 1,5 mill. tons af halmo-verskuddet på ca. 2,5 mill. tons. I denne forbindelse bør nævnes, at 60 varmeværker og 5 decentrale kraftvarmeanlæg i øjeblikket er under forberedelse og projektering med henblik på udførelse i de kommende 4–6 år.

Alternativet til afbrænding er halmnedmuldning. Her er teknikken endnu ikke helt afprøvet, hvortil kommer at nedmuldningens miljøpåvirkning vil være minimal, set i forhold til effekten på havmiljøet.

Der bør på denne baggrund gives fristforlængelse for hele afbrændingsforbuddets gennemførelse, således at endelig stillingtagen til et eventuelt forbud udskydes til efter 1989, hvor der vil foreligge et mere sikkert grundlag til bedømmelse af mulighederne for rationel anvendelse af overskudshalmen.

2. Regeringens handlingsplan

Det er ikke muligt at nedbringe landbrugets N-udvaskning med 127.000 tons før 1990. Derfor er der behov for *fristforlængelse*. Det foreslås imidlertid, at der ikke sker en generel fristforlængelse i regeringens handlingsplan, men at der foretages en *prioritering* efter følgende hovedretningslinjer:

a) Fosfor og organisk stof

Fosfor og organisk stof kan med en rimelig indsats fjernes fra vandmiljøet. Det foreslås derfor, at indsatsen på dette område får 1. prioritet. Landbruget vil for sit vedkommende bestræbe sig på gennem PNO-foranstaltningerne at yde sit bidrag hertil inden 1990, idet der dog som foran nævnt kan være behov for visse dispensationer. Vi finder det ikke velbegrunderet, at landbruget skal reducere fosfatudledningen med mere end 80 pct., jf. Folketingets dagsorden af 18. november 1986.

b) Kvælstof

Der er stor usikkerhed om de talmæssige størrelser vedrørende kvælstofudvaskningen fra landbruget og om den faktiske virkning i havmiljøet. På denne baggrund skal vi foreslå følgende prioritering for landbrugets vedkommende:

– Den del af N-udvaskningen, der skyldes gårdbidrag og irrationel udnyttelse af hus-